

Sygn. akt X Ga 34/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 4 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Chojnacki

Sędziowie SSO Ryszard Trzebny del. SSR Grażyna Weleda

Protokolant st. sekr. sąd. Mirosława Klimowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2015 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż.

przeciwko Gminnej Spółdzielni (...) w Ż.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 25 sierpnia 2014 r. sygn. akt V GC 524/14

1. oddala apelację,

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSO Ryszard Trzebny SSO Tomasz Chojnacki SSR Grażyna Weleda

Sygn. akt X Ga 34/15

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z o.o. w Ż. wniósł pozew przeciwko Gminnej Spółdzielni (...) w Ż. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu z dnia 14 września 2011 roku (sygn. akt I ACa 650/11). W uzasadnieniu żądania pozwu podał, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 14.09.2011 r. (sygn. akt I ACa 650/11) zasądził od powoda (dłużnika) na rzecz M. M. (1) kwotę 57.953,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 9.01.2010 r. do dnia zapłaty. Względem M. M. (1) toczyły się w tym czasie postępowania egzekucyjne. W związku z powyższym komornik dokonał zajęcia wierzytelności przysługującej M. M. (1) od powodowej spółki wynikającej z w/w wyroku w efekcie czego powód od stycznia 2012 r. do września 2013 r. dokonywał wpłat na konto Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Żarach R. K. w łącznej kwocie 47.000 zł wskazując aby ten zaliczał je na poczet spłaty wierzytelności przysługującej M. M. (1), bądź jego wierzycielom. W dniu 20.10.2012 r. M. M. (1) zawarł z Gminną Spółdzielnią (...) w Ż. umowę cesji wierzytelności, z której treści wynika, iż przeniósł przysługującą mu wobec powoda wierzytelność w kwocie 57.953,45 zł wymagalną od dnia 09.01.2010 r. umniejszoną o dokonane do dnia 30.04.2012 r. wpłaty na rzecz komornika w Ż. w kwocie 40.000 zł. Pozwana zawarła w dniu 21.11.2012 r. porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia, w którym to porozumieniu powód zobowiązał się spłacić

pozostałą należność główną w wysokości 17.200,45 zł, odsetki ustawowe w kwocie 16.303,10 zł, koszty procesu 810 zł. Powód dnia 21.11.2012 r. wpłacił 5.000 zł na konto pozwanej tytułem I raty zawartej ugody. Pismem z 16.01.2013 r. powód poinformował pozwaną, że z uwagi na fakt, iż przed sporządzeniem umowy cesji wierzytelności przeciwko M. M. (1) prowadzone były wcześniej wszczęte postępowania egzekucyjne, nie był on uprawniony do rozporządzania przysługującymi mu wierzytelnościami i wskazana przez pozwanego umowa cesji jest nieważna. Powód w piśmie skierowanym do komornika sądowego R. K. z 7.03.2013 r. złożył oświadczenie, iż zobowiązuje się do dokonywania spłat zobowiązania wynikającego z wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14.09.2011 r. w kwocie 2.000 zł miesięcznie. Mimo powyższego pozwana wystąpiła do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności na jego rzecz, na wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14.09.2011 r., przedkładając nieważną, w ocenie powoda, umowę cesji. Następnie złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. We wniosku domagała się wyegzekwowania przez komornika tytułem należności głównej kwoty 30.523,46 zł. W dniu 26.09.2013 r. powód zwrócił się do komornika sądowego R. K. o wstrzymanie czynności egzekucyjnych oraz o umorzenie tego postępowania. W dniu 27.09.2013 r. powód zwrócił się do pozwanej o cofnięcie wniosku egzekucyjnego oraz o złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Nadto pismem z 18.10.2013 r. skierowanym do pozwanego złożył oświadczenie o uchyleniu się w całości od skutków prawnych oświadczenia z dnia 21.11.2012 r., w którym zobowiązał się do spłaty na rzecz pozwanej kwoty 35.000 zł wraz z dalszymi należnościami. Mimo wezwania pozwana nie cofnęła wniosku egzekucyjnego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie pozwu w całości. W uzasadnieniu wskazała, że przedstawione przez powoda dokumenty potwierdzają jedynie, że nie wypełniał on obowiązków nałożonych na niego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Wyrokiem z 25 sierpnia 2014r., Sad Rejonowy w punkcie I pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14 września (...), sygn. akt IACa 650/11 w części, to jest ponad kwotę 52.000zł, w punkcie II oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a w punkcie III koszty procesu rozdzielił stosunkowo, zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.025,44zł.

Wydanie wyroku poprzedzone zostało następującymi ustaleniami faktycznymi i rozważaniami prawnymi;

W dniu 14 września 2011 roku Sąd Apelacyjny w Poznaniu wydał wyrok w sprawie sygn. akt I ACa 650/11 z powództwa M. M. (1) przeciwko powodowi, w którym zasądził od (...) spółki z o.o. w Ż. na rzecz M. M. (1) kwotę 57.953,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 9.01.2010 r. do dnia zapłaty. Okoliczności bezsporne, nadto dowód: wyrok Sądu Apelacyjny w Poznaniu sygn. akt I ACa 650[11 – k. 11]. Względem M. M. (1) toczyły się w tym czasie postępowania egzekucyjne. Dowód: akta KM 2017/11, KM 1087/12, KM 2140/12, KM 768/12. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Żarach R. K. dokonał zajęcia wierzytelności przysługującej M. M. (1) od powodowej spółki wynikającej z wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Powód od stycznia 2012 r. do września 2013 r. dokonał wpłat na konto Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Żarach R. K. w łącznej kwocie 47.000 zł, aby ten zaliczał je na poczet spłaty wierzytelności przysługującej M. M. (1), bądź jego wierzycielom. Dowód: zaświadczenie komornika sądowego z dnia 23.09.2013 r. – k. 18.

W dniu 20.10.2012 r. M. M. (1) zawarł z Gminną Spółdzielnią (...) w Ż. umowę cesji wierzytelności, na mocy której przeniósł przysługującą mu wobec powoda wierzytelność w kwocie 57.953,45 zł wymagalną od dnia 09.01.2010 r. umniejszoną o dokonane do dnia 30.04.2012 r. wpłaty na rzecz komornika w Ż. w kwocie 40.000 zł. Dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 20.10.2012 r. – k. 36.

Powód zawarł z pozwaną w dniu 21.11.2012 r. porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia, w którym zobowiązał się spłacić pozostałą należność główną w wysokości 17.200,45 zł, odsetki ustawowe w kwocie 16.303,10 zł, koszty procesu 810 zł. W dniu 21.11.2012 r. wpłacił 5.000 zł na konto pozwanego tytułem I raty zawartej ugody. Dowód: porozumienie z 21.11.2012 r. – k. 20-21, potwierdzenie dokonania przelewu z dnia 21.11.2012 r. – k. 22. Pismem z dnia 16.01.2013 r. powód poinformował pozwaną, że z uwagi na fakt, iż przed sporządzeniem umowy cesji wierzytelności przeciwko M. M. (2) prowadzone były wcześniej wszczęte postępowania egzekucyjne, nie był on uprawniony do

rozporządzenia przysługującymi mu wierzytelnościami i wskazana przez pozwaną umowa cesji jest nieważna. Powód w piśmie skierowanym do komornika sądowego R. K. z 7.03.2013 r. złożył oświadczenie, iż zobowiązuje się do dokonywania spłat zobowiązania wynikającego z wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14.09.2011 r. w kwocie 2.000 zł miesięcznie. Dowód: pismo powoda z dnia 07.03.2013 r. – k. 24. Pozwany wystąpił do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z wnioskiem o nadanie na swoją rzecz klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14.09.2011 r., Następnie pozwany złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. We wniosku pozwany domagał się wyegzekwowania przez komornika tytułem należności głównej kwoty 30.523,46 zł. Dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze (sygn. Akt I Co 74/13) – k. 12, pismo komornika o wszczęciu egzekucji – k. 27, pismo komornika o zajęciu wierzytelności – k. 26. W dniu 26.09.2013 r. powód zwrócił się do komornika sądowego R. K. o wstrzymanie czynności egzekucyjnych oraz o umorzenie tego postępowania. W dniu 27.09.2013 r. powód zwrócił się do pozwanej o cofnięcie wniosku egzekucyjnego oraz o złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Nadto powód pismem z dnia 18.10.2013 r. skierowanym do pozwanej złożył oświadczenie o uchyleniu się w całości od skutków prawnych oświadczenia z dnia 21.11.2012 r. Dowód: pismo powoda z 26.09.2013 r. – k. 31-32, pismo powoda z 27.09.2013 r. – k. 29-30, pismo powoda z 21.11.2013 r. – k. 33.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy w ocenie Sądu Rejonowego powództwo okazało się w części zasadne.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Sąd I instancji wskazał, że „istotą postępowania opartego na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. jest wykazanie przez powoda (dłużnika wskazanego w tytule wykonawczym) niewystąpienia zdarzeń, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (m.in. kwestionowanie istnienia lub zakresu obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym)” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt I CZ 68/13). „Na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. można zaatakować każdy sądowy tytuł wykonawczy, bez względu na to, od jakiego organu pochodzi tytuł egzekucyjny, bowiem istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo opozycyjne nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Jego celem jest pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, nie zaś podważenie treści orzeczenia sądowego, które zaopatrzone w klauzulę wykonalności. Innymi słowy, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części, jeżeli przeczy zdarzeniom na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. (...) Użyty w art. 840 § 1 pkt 1 kpc termin „zdarzenie” należy do dziedziny prawa materialnego. Oznacza to, że "zdarzeniami" w rozumieniu tego przepisu są wyłącznie zdarzenia leżące u podstawy świadczenia wynikającego z zobowiązania dłużnika objętego tytułem egzekucyjnym lub - w przypadku z art. 786, 788, 791 k.p.c. - stojące u podstaw klauzuli wykonalności. W drodze tego powództwa można zatem zwalczać tytuł wykonawczy powołując się na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak również na zdarzenia zaistniałe pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego a nadaniem tytułowi klauzuli wykonalności. Jeżeli powód - dłużnik powołuje się na zdarzenia zaistniałe przed wydaniem tytułu egzekucyjnego, to może on zaprzeczyć obowiązkowi spełnienia na rzecz pozwanego-wierzyciela świadczenia wskazanego w tytule. Powództwo przeciwegzekucyjne nie może w żadnym wypadku kwestionować ani zmierzać do uchylenia powagi rzeczy osądzonej” (zob. wyrok Sądu najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., sygn. akt II CSK 760/11). Powód wnosząc o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu z 14 września 2011 roku (sygn. akt I ACa 650/11) podniósł, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zajęcie wierzytelności objętej tytułem egzekucyjnym przez komornika i spłata przez powoda należności bezpośrednio do rąk komornika do wysokości 47 tys. zł, a nadto spłata do rąk pozwanego kwota 5 tys. zł w dniu 21.11.2012 r. Strona powodowa podnosiła, że powyższe zobowiązania wygasły. Nadto powód kwestionował umowę cesji zawartą pomiędzy M. M. (1), a pozwaną spółdzielnią wskazując, iż w jego ocenie umowa ta jest nieważna z uwagi na wcześniejsze zajęcia wierzytelności. Wobec powyższego pozwanemu nie przysługuje prawo egzekucji. W odpowiedzi na stanowisko powoda pozwana wskazała jedynie, że przedstawione przez powoda dokumenty potwierdzają, że

nie wypełniał on obowiązków nałożonych na niego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. W ocenie Sądu Rejonowego strona powodowa słusznie domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego. Sąd ten podzielił stanowisko powoda dotyczące nieważności umowy cesji zawartej pomiędzy powodową spółdzielnią, a M. M. (1). Do zawarcia umowy przelewu wierzytelności doszło w dniu 20.10.2012 r., tj. po zajęciu wierzytelności przeciwko M. M. (1) w sprawach: KM 2017/11, KM 1087/12, KM 2140/12, KM 768/12. Pierwotny wierzyciel nie był zatem uprawniony do rozporządzania przedmiotową wierzytelnością. Stosownie do art. 890 § 1 k.p.c. zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy dłużnika jest dokonane z chwilą doręczenia bankowi zawiadomienia o zakazie wypłat z tego rachunku i obejmuje również kwoty, które nie były na rachunku bankowym, w tym rachunku bankowym obejmującym wkład oszczędnościowy w chwili jego zajęcia, a zostały wpłacone na ten rachunek po dokonaniu zajęcia. Kwestię zajęcia wierzytelności reguluje art. 896 k.p.c. Stosownie do §1art. 896 kpc o egzekucji z wierzytelności komornik przystępuje przez jej zajęcie. W celu zajęcia komornik: 1)zawiadomi dłużnika, że nie wolno mu odbierać żadnego świadczenia ani rozporządzać zajętą wierzytelnością i ustanowionym dla niej zabezpieczeniem, 2)wezwe dłużnika wierzytelności, aby należnego od niego świadczenia nie uiszczal dłużnikowi, lecz złożył je komornikowi lub do depozytu sądowego.

W przedmiotowej sprawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Żarach R. K. prowadził przeciwko M. M. (1) postępowania egzekucyjne w sprawach o sygn. akt KM 2017/11, KM 1087/12, KM 2140/12, KM 768/12. We wszystkich wspomnianych sprawach komornik dokonał zajęcia wierzytelności, o czym informował dłużnika. M. M. (1) nie był zatem uprawniony do rozporządzania zajętymi wierzytelnościami. Zgodnie bowiem z art. 885 w zw. z art. 902 k.p.c. zajęcie ma ten skutek, że w stosunku do wierzyciela egzekwującego nieważne są rozporządzenia wynagrodzeniem przekraczające część wolną od zajęcia, dokonane po jego zajęciu, a także przed zajęciem, jeżeli wymagalność wynagrodzenia następuje po zajęciu. Wobec powyższego, należało uznać, że umowa cesji zawarta pomiędzy M. M. (1), a pozwaną spółdzielnią jest nieważna i jako taka nie mogła stanowić podstawy wydania klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 września 2011r.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Rejonowy pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14 września 2011 r., w sprawie I ACa 650/11 w części, tj. ponad kwotę 52.000 zł. W pozostałym zakresie oddalił powództwo. Na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2014 r. pełnomocnik powoda oświadczył, iż strona powodowa łącznie wpłaciła komornikowi kwotę 52.000 zł. Suma ta została zatem skutecznie wyegzekwowana. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem „żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być (...) skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 r., sygn. akt I PKN 197/01). Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 23 stycznia 2014 r. (sygn. akt VI ACa 688/13) stwierdzając, iż: „nie jest dopuszczalne prowadzenie powództwa przeciwegzekucyjnego w odniesieniu do tytułu wykonawczego w zakresie, w jakim stwierdzona nim wierzytelność została już wyegzekwowana. Skutkiem częściowego wyegzekwowania należności jest bowiem wygaśnięcie w tym zakresie wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego, a zatem powództwo przeciwegzekucyjne staje się w tym zakresie bezprzedmiotowe”. Powyższe potwierdził również Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 26 czerwca 2013 r. (sygn. akt I ACa 10/12), w którym wskazano, że: „nie jest możliwe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie, w którym został on już wykonany”. Sąd Rejonowy, dzieląc stanowiska przedstawione powyżej uznał, że w przedmiotowej sprawie niedopuszczalnym było pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 września 2011 r., w sprawie I ACa 650/11 w części dotyczącej kwoty 52.000 zł. Wspomniana kwota została skutecznie wyegzekwowana, a zatem, mając na uwadze przytoczone orzecznictwo, należało przyjąć, że w tej części przedmiotowy tytuł wykonawczy został już wykonany. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. W przedmiotowej sprawie ustalił, że powód jest stroną wygrywającą sprawę w 26 %. Kwota kosztów sądowych wyniosła 3.944 zł. W związku z tym, że powód wygrał sprawę w 26 % zasądono na jego rzecz od strony pozwanej kwotę 1025,44 zł (3944 zł x 26%). Na koszty sądowe złożyła się opłata sądowa, którą w niniejszej sprawie wyliczono stosownie do treści art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). O kosztach zastępstwa prawnego orzeczono na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie

oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348), dodawszy do tak określonej sumy kwotę 17 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w części dotyczącej pozbawienia tytułu wykonawczego co do kwoty 30.523,46zł stanowiącej nierozliczoną należność główną i odsetki od wyroku Sądu Apelacyjnego, którego powód nie wykonał oraz w zakresie kosztów procesu, domagając się ich wzajemnego zniesienia. Wyrokowi zarzuciła nienależyte rozpoznanie sprawy, poprzez niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa i błędne rozliczenie kwot wynikających z wyroku Sądu Apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji wskazała, że posiada wymagalna wierzytelność wobec dłużnika M. M. (1), której ten nie spłaca między innymi z uwagi na nieuregulowanie przez powoda jego zobowiązań wobec M. M. (1). To było podstawą zawarcia przez spółdzielnię umowy cesji wierzytelności z M. M. (1), a następnie po uzyskaniu tytułu wykonawczego na swoją rzecz, wszczęcie na jego podstawie egzekucji komorniczej przeciwko powodowej spółce.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej i o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew jej wywodom, zaskarżony wyrok jest trafny i nie ma podstaw do jego podważenia. Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym ocenionym w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 kpc, a nadto podziela dokonaną przez ten sąd ocenę prawną.

Odnosząc się do zarzutów apelacji wskazać należy, co następuje:

Jak prawidłowo ustalił sąd I instancji w czasie, kiedy zapadł wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt I ACa 650/11, którym zasądzono od powódki na rzecz M. M. (1) kwotę 57.953,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 9 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty, względem M. M. (1) toczyły się postępowania egzekucyjne w sprawach o sygn. akt KM 2017/11, KM 1087/12, KM 2140/12, KM 768/12. We wszystkich tych sprawach Komornik Sądowy dokonał zajęcia wierzytelności przysługującej M. M. (1), wynikającej ze wzmiankowanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. W związku z dokonaniem zajęcia wierzytelności komornik zawiadamia dłużnika o zakazie odbierania jakichkolwiek świadczeń oraz o zakazie rozporządzania zajętą wierzytelnością i ustanowionym dla niej zabezpieczeniem, jak również wzywa dłużnika zajętej wierzytelności, aby nie uiszczał świadczenia dłużnikowi, lecz przekazywał je komornikowi lub do depozytu sądowego (art. 896 § 1 pkt 1 i 2 kpc). Wymienione zakazy obowiązują od chwili doręczenia egzekwowanemu dłużnikowi zawiadomienia o treści określonej w art. 896 § 1 kpc. Zawiadomienie takie zostało doręczone M. M. (1) przez Komornika Sądowego w sprawie o sygn. akt KM 2017/11 w dniu 18 sierpnia 2011 r. W dacie zawarcia umowy cesji wierzytelności - 20 października 2012 r., M. M. (1) nie był zatem uprawniony do rozporządzenia przedmiotową wierzytelnością. Zgodnie zaś z art. 885 kpc w zw. z art. 902 kpc, zajęcie ma ten skutek, że w stosunku do wierzyciela egzekwującego nieważne są rozporządzenia wynagrodzeniem przekraczające część wolną od zajęcia, dokonane po jego zajęciu, a także przed zajęciem, jeżeli wymagalność wynagrodzenia następuje po zajęciu. Słusznie zatem Sąd Rejonowy skonstatował, że umowa cesji zawarta pomiędzy M. M. (1), a pozwaną jest nieważna i jako taka nie mogła stanowić podstawy nadania klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 14 września 2011 r. na rzecz pozwanej. Zaznaczyć przy tym należy, że z samej funkcji postępowania klauzulowego - jako mającego zasadniczo charakter wyłącznie formalny - wynika, iż służy ono przede wszystkim ustaleniu, czy z proceduralnego punktu widzenia dany tytuł egzekucyjny może być podstawą wszczęcia i prowadzenia egzekucji sądowej. Pozostałe funkcje tego postępowania dotyczące badania zagadnień materialnoprawnych, takich między innymi, jak ustalenie następstwa prawnego, mają charakter subsydiarny, gdyż zostały włączone do postępowania klauzulowego w celu przyśpieszenia postępowania i nie odsyłania wierzyciela na drogę postępowania rozpoznawczego w razie konieczności zbadania zagadnień nieskomplikowanych.

Zgodnie z art. 788 § 1 kpc okoliczności określone w hipotezie tego przepisu i warunkujące możliwość nadania klauzuli wykonalności w tym trybie, mogą być wykazane w postępowaniu klauzulowym jedynie za pomocą dowodu z dokumentu urzędowego lub dowodu z dokumentu prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Wymienione ograniczenia dowodowe wynikają właśnie z faktu, że zasadniczą funkcją tego postępowania nie jest badanie kwestii materialnoprawnych. Dlatego też w postępowaniu klauzulowym nie bada się, czy czynność stwierdzona dokumentem, z którego wynika przejście uprawnienia lub obowiązku, była ważna. Tym samym rozpoznanie takiego zarzutu jest możliwe jedynie w ramach powództwa opozycyjnego. Nie stoi temu na przeszkodzie merytoryczny charakter obrony przed egzekucją, jaki daje dłużnikowi powództwo z art. 840 § 1 pkt 1 kpc, ponieważ „zdarzeniem”, o którym mowa w tym przepisie, może być także przejście praw lub obowiązku (art. 788 kpc), stojące u podstaw klauzuli wykonalności – vide odnośnie powyższego: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 czerwca 2013 r., I ACa 103/13, LEX nr 1362657. Sąd Rejonowy prawidłowo zatem, w realiach rozpoznawanej sprawy, zastosował art. 840 § 1 pkt 1 kpc, jako stanowiący podstawę oparcia powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzutach dotyczących nadania klauzuli wykonalności. W świetle powyższego twierdzenia pozwanej zawarte w apelacji, dotyczące niesplacania długu na rzecz spółdzielni przez M. M. (1), pośrednio wynikające z zachowania powódki i tym samym dążenie spółdzielni do odzyskania swoich wierzytelności poprzez zawarcie cesji wierzytelności z M. M. (1) nie mają żadnego wpływu na trafność wyroku sądu pierwszej instancji, skoro co przedstawiono wyżej umowa cesji była nieważna albowiem M. M. (1) nie mógł rozporządzać zajętą przez komornika wierzytelnością. Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 kpc, apelację jako bezzasadną oddalono. O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono, stosownie do wyniku sporu, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 r. Nr 163 poz. 1348).

R. T. T. C. G. W.